

Programma 5 | Sport, cultuur en recreatie



Programma 5 | Sport, cultuur en recreatie

Doelstelling

Vrijtijdsbesteding, zowel door inwoners als recreanten.

Introductie op het programma en relevante trends en ontwikkelingen

Er is een goede culturele infrastructuur met verschillende musea en bibliotheken en evenementen. Voor de leefbaarheid van de dorpen is het bestaan van verenigingen essentieel. Sportbeoefening en vrijetijdsbesteding in verenigingsverband zijn daarom wezenlijke onderdelen van gemeentelijk beleid. Het accent ligt op gezondheid, sociale cohesie en participatie.

Kaderstellende documenten

Puur Cultuur – Kadernota cultuurbeleid 2012-2022
 Notitie Beleidskeuzes Cultuurnota 2012-2022
 Romte foar Taal 2021-2025
 Subsidieregeling Cultuurpromotie Opsterland 2016
 Kadernota sport en bewegen in Zuidoost Friesland 2017-2021
 Nota Kansen Benutten 2016-2020
 Ontwikkelagenda Leefbaarheid en inclusieve samenleving
 Bomenbeleidsplan 2020
 Beeldkwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte 2021-2025

Thema Cultuur

Doelstellingen

Het cultureel klimaat draagt bij aan de leefbaarheid van Opsterland

Voor inwoners en bezoekers van Opsterland is cultuur een zinvolle en prettige vrijetijdsbesteding. Wij stimuleren en faciliteren culturele initiatieven. We ondersteunen onze erfgoedorganisaties. De openbare bibliotheken dragen bij aan de participatie van onze inwoners.

Maatregelen

Wij houden ons culturele erfgoed in stand

Omschrijving (toelichting)

We ondersteunen de musea in de gemeente met een bijdrage in de exploitatie. Daarnaast voeren we gesprekken met de musea besturen over nieuwe kansen, ontwikkelingen en mogelijke bedreigingen. Samen met de musea besturen willen we onderzoeken op welke wijze we de musea toekomstbestendig kunnen maken.

Kwaliteit (toelichting)

Wij zetten openbare bibliotheken in om bij te dragen aan de participatie van onze inwoners aan de samenleving

Omschrijving (toelichting)

We sluiten met de Bibliotheken Zuid-Oost Fryslân een subsidieovereenkomst af, waarin de activiteiten van de bibliotheken worden gesubsidieerd die bijdragen aan onze beleidsdoelen en de gewenste impact daarvan.

Kwaliteit (toelichting)

Wij stimuleren en faciliteren culturele initiatieven

Omschrijving (toelichting)

De regeling Cultuur Promotie 2016 is in 2021 geëvalueerd. Er komt in 2022 een nieuwe subsidieregeling Cultuur Evenementen Opsterland, waarin de aanbevelingen van de Rekenkamer Opsterland zijn verwerkt.

Kwaliteit (toelichting)

Doelstellingen

Wy fiere it Frysk taalbelied mei faasje út

Wy stimulearje dat ús ynwenners en de meiwurkers fan de gemeente Opsterlân it Frysk sprekke en brûke en rinne hjiryn foarop.

Maatregelen

Wy stimulearje dat ús ynwenners en de meiwurkers fan de gemeente Opsterlân it Frysk sprekke en brûke

Omschrijving (toelichting)

Wy stimulearje dat ús ynwenners en de meiwurkers fan de gemeente Opsterlân it Frysk sprekke en brûke.

Wy organisearje kursussen foar ús meiwurkers. Boppedat gean wy yn petear mei organisaasjes wêr't wy in subsydzjerlaasje mei hawwe, oer de mooglikheden dy't sy hawwe om it Frysk te brûken en sichtber te meitsjen. Wy sille oan nije gemeentlike projekten in Fryske namme jaan.

By ferfanging fan plaknammebuorden wurdt de Fryske namme boppe de Nederlânske namme setten.

Kwaliteit (toelichting)

Thema Recreatie en Toerisme

Inleiding

Opsterland is een aantrekkelijke groene gemeente waar het goed toeven is. Toerisme en recreatie functioneren als belangrijke middelen om de leefbaarheid te bevorderen en de lokale economie te stimuleren. Binnen de regio Zuidoost Fryslân werken we programmatisch samen aan “Het Andere Friesland”. We streven naar kwalitatieve groei van recreatie en toerisme en optimaliseren de toeristische mogelijkheden. We zoeken de samenwerking met de horeca en andere ondernemers.

Doelstellingen

De kwaliteit van toeristische voorzieningen is (verder) ontwikkeld en verbeterd

Maatregelen

Faciliteiten voor toeristen en recreanten zijn verbeterd

Omschrijving (toelichting)

We verbeteren de fiets-, ruiters-, en MTB-netwerken in regionaal verband. We zetten ons in voor het verbeteren van de staat van de fietspaden.

Varen in de Friese wouden: we gaan faciliteiten aan de wal verbeteren in regionaal verband.

We doen onderzoek om een Opsterlân-pas in te voeren om daarmee recreatie en toerisme te stimuleren.
De opbrengsten uit de toeristenbelasting zetten we in voor (verdere) ontwikkeling van toeristische voorzieningen.
We stimuleren de samenwerking met de horeca en andere ondernemers.

Kwaliteit (toelichting)

Doelstellingen

De regionale samenwerking binnen Zuidoost Fryslân staat ten dienste van het programma “Het Andere Friesland”

Maatregelen

Opsterland neemt deel aan de regionale samenwerking in Zuidoost Fryslân, “Het Andere Friesland”

Omschrijving (toelichting)

We stimuleren de samenwerking in de toeristische regio De Friese Wouden.
We zetten daarbij in op behoud van de goede samenwerking binnen Zuidoost Fryslân, 'Het Andere Friesland'

Kwaliteit (toelichting)

Doelstellingen

Toeristen komen naar Opsterland en verblijven langer in onze gemeente

Maatregelen

De promotie van recreatie en toerisme in de gemeente wordt uitgebreid

Omschrijving (toelichting)

Het is belangrijk dat bezoekers de mogelijkheden van recreëren in Opsterland kennen. Daarvoor intensiveren we de promotie van de fiets- en wandelroutes in de gemeente, de Turfroute en het Polderhoofdkanaal.

Kwaliteit (toelichting)

Thema Openbaar groen

Doelstellingen

Bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit op lokale schaal

Door de manier waarop de openbare ruimte wordt onderhouden kan de biodiversiteit worden vergroot op lokale schaal. Bloeiende planten zijn onmisbaar voor insecten. Insecten bestuiven andere gewassen, het fruit wordt gegeten door dieren en deze dieren weer door andere dieren.

Maatregelen

Bij noodzakelijke bomenkap planten wij waar mogelijk en wenselijk nieuwe bomen terug

Omschrijving (toelichting)

Wanneer de boven- en ondergrondse ruimte voor het planten van nieuwe bomen in voldoende mate aanwezig is, worden bij noodzakelijke kap een of meer nieuwe bomen terug geplant. Dit betekent niet dat er altijd 1-op-1 wordt terug geplant, het kan ook minder of meer zijn. Daarbij wordt gekeken naar ziekeresistente soorten en soorten die de biodiversiteit bevorderen.

Dit uitgangspunt is geborgd in het in 2020 vastgestelde Bomenbeleidsplan. Bij projecten en beheerwerkzaamheden is het behoud van de aanwezige bomen het uitgangspunt. Bij noodzakelijke kap is herplant van nieuwe bomen aan de orde.

Kwaliteit (toelichting)

We beheren ons openbaar groen zodanig dat de biodiversiteit toeneemt

Omschrijving (toelichting)

In de openbare ruimte worden potentierijke (groen)gebieden in kaart gebracht. Hierbij kan het gaan om bermen, watergangen, groengebieden en kleine, mogelijk geïsoleerde groengebieden die als 'steppingstone' kunnen dienen.

In het beeldkwaliteitsplan beheer openbare ruimte 2021-2025 is een deel van de arealen aangemerkt waarbinnen de biodiversiteit wordt gestimuleerd. Dit houdt bijvoorbeeld bij de grasvelden en bermen in dat ongeveer tweederde van dit areaal extensief wordt beheerd. Extensief beheer houdt in dit geval in dat deze grassen één keer per jaar worden gemaaid waarbij het maaisel wordt afgevoerd.

Kwaliteit (toelichting)

Doelstellingen

De openbare ruimte is schoon, netjes, heel en uitnodigend

Het groen in de openbare ruimte wordt gedifferentieerd onderhouden naar gebruik; netjes waar het moet, sober waar het kan.

Maatregelen

We onderhouden de groene arealen zoals vastgelegd in het Beeldkwaliteitsplan beheer openbare ruimte 2021-2025

Omschrijving (toelichting)

We houden de groene arealen zoals bomen, gazons, bermen en natuur- en cultuurvakken in stand op een kwaliteitsniveau zoals vastgelegd in het Beeldkwaliteitsplan beheer openbare ruimte 2021-2025.

De groene arealen worden periodiek geïnspecteerd. Op basis van de inspectieresultaten en de gewenste kwaliteitsniveaus wordt sturing gegeven voor het dagelijks onderhoud.

Kwaliteit (toelichting)

Doelstellingen

Verbeteren van de verbondenheid van inwoners, organisaties en bedrijven met hun omgeving

Het vertrouwen in de politiek en het bestuur en de verbondenheid van mensen met hun omgeving staat onder druk. Om dat te verbeteren willen we zichtbaarder en meer benaderbaar zijn en mensen inspireren om meer betrokken te zijn bij hun leefomgeving en zo de gemeenschapszin te stimuleren.

Maatregelen

We stimuleren inwoners om meer initiatieven te starten om hun leefomgeving te verbeteren

Omschrijving (toelichting)

Initiatiefnemers kunnen via het initiatievenformulier een aanvraag indienen. Levensvatbare ideeën worden gefaciliteerd.

Kwaliteit (toelichting)

Thema Sport

Doelstellingen

Wij zorgen voor kwalitatief goede sportaccommodaties die bereikbaar zijn voor iedereen

Met sport en bewegen wordt de gezondheid van onze inwoners bevorderd. Hiertoe ondersteunen wij het verenigingsleven en blijven we de komende jaren meedoen aan de Regeling Brede Impuls Combinatiefuncties en zetten we buurtsportcoaches in binnen het Sociaal Domein. We nemen sportaccommodaties op in het strategisch vastgoedbeleid.

Maatregelen

Het gebruik en onderhoud van de buitensportaccommodaties leggen we vast in afspraken

Omschrijving (toelichting)

Het beheer en onderhoud van de sportvelden en bijhorende opstallen worden samen door de verenigingen en gemeente uitgevoerd. Dit gebeurt vaak op basis van lopende afspraken uit verleden. We willen dat met 80% van de sportverenigingen die gebruik maken van gemeentelijke buitensportaccommodaties afspraken herijken en vastgelegd zijn voor het gebruik en onderhoud.

Kwaliteit (toelichting)

We realiseren de vernieuwing en uitbreiding van sportcentrum Kortezwaag in Gorredijk

Omschrijving (toelichting)

In Gorredijk wordt gewerkt aan de toekomst van sportcentrum Kortezwaag. Samen met de exploitant en andere stakeholders wordt de verbouw en uitbreiding van een duurzaam sportcentrum gerealiseerd.

Kwaliteit (toelichting)

Wij zorgen dat sport bereikbaar en toegankelijk blijft voor alle inwoners

Omschrijving (toelichting)

Wij willen dat ook inwoners met een laag inkomen in staat zijn om te sporten. Hiervoor maken wij onder meer gebruik van het jeugdfonds sport en cultuur en de buurtsportcoaches. Daarnaast ondersteunen wij inwoners door middel van het volwassenfonds.

Kwaliteit (toelichting)

Beleidsindicatoren

		Opsterland		Nederland	
Beleidsindicatoren	Eenheid	2016	2020	2016	2020
Niet sporters	% Niet sporters	50,9%	53,3%	48,7%	49,3%

* voor deze periode zijn (nog) geen cijfers bekend (gemaakt).

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - Deze tabel wordt elke vier jaar geactualiseerd.

Wat mag het kosten

Mutaties in de reserves worden verwerkt in programma 0 maar niet alle reserves hebben betrekking op programma 0. Om een juiste financiële analyse per programma te kunnen maken zijn in onderstaande tabel de mutaties van programma 5 reserves meegenomen.

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Begroting 2022 (incl wijzigingen)	Begroting 2023	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026
Lasten	6.269	7.371	6.615	6.434	6.368	6.353
Baten	749	877	452	452	452	452
Saldo voor bestemming	-5.521	-6.494	-6.163	-5.981	-5.916	-5.901
Mutaties reserves						
Lasten	-	-	-	-	-	-
Baten	154	359	155	155	155	155
Saldo na bestemming	-5.367	-6.135	-6.008	-5.826	-5.761	-5.746

Specificatie per taakveld

x € 1.000

Specificatie	Begroting 2022	Begroting 2023	Mutatie begroting 2022/2023
Saldo per taakveld			
5.1 Sportbeleid en activering	-193	-193	-
5.2 Sportaccommodaties	-1.493	-1.124	369
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-367	-354	13
5.4 Musea	-69	-69	-
5.5 Cultureel erfgoed	-4	-85	-81
5.6 Media	-593	-593	-0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.774	-3.744	30
Saldo voor bestemming	-6.494	-6.163	331
Stortingen reserves			
Totaal stortingen reserves	-	-	-
Onttrekkingen reserves			
Recreatie en toerisme	125	155	30
Onttrekking recreatie en toerisme tbv Fietspaden Bakkeveen	234	-	-234
Totaal onttrekkingen reserves	359	155	-204
Saldo na bestemming	-6.135	-6.008	127

Toelichting op de financiën

Het saldo op dit programma is in 2023 €127.000 voordeliger dan in 2022.

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering geeft in 2023 geen mutatie ten opzichte van 2022.

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties geeft in 2023 een voordeel van €369.000 ten opzichte van 2022.

Het voordeel wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een eenmalige exploitatievergoeding in 2022 over voorgaande jaren voor het publieke deel van sporthal Kortezwaag (€200.000). Dit geeft een voordeel in 2023 ten opzichte van 2022. In 2022 vond de laatste afschrijvingstermijn op dit gebouw plaats (€65.000), dit geeft een voordeel in 2023 ten opzichte van 2022.

De kosten voor de sportvelden dalen in 2023 met €112.000 ten opzichte van 2022 doordat in 2022 een bijdrage aan VV de Sweach (€60.000) is uitgekeerd in overeenstemming met het raadsvoorstel van 11 oktober 2021. Daarnaast waren er in 2022 eenmalige kosten voor het verwijderen van het kunstgrasveld van LDODK van €30.000. Ook daalden de afschrijvingen van de sportvelden ten

opzichte van 2022 met €22.000. De geraamde kosten voor gas en elektriciteit voor gymlokalen stijgen in 2023 met €83.000 ten opzichte van 2022. Dit geeft een nadeel.

De doorberekening van de personeelslasten geeft een voordeel van €70.000. De overige budgetten geven een voordeel van € 5.000.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie geeft in 2023 een voordeel van €13.000 ten opzichte van 2022.

In de Perspectiefbrief 2022 is voor 2022 €21.000 geraamd voor een inhaalslag voor beeldende kunst. Vanaf 2023 is voor het beheer van de beeldende kunst structureel €8.000 geraamd. Per saldo daalt het budget met €13.000, dit is een voordeel.

Taakveld 5.4 Musea geeft in 2023 geen mutatie ten op opzichte van 2022.

Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed geeft in 2023 een nadeel van €81.000 ten opzichte van 2022

De kosten voor de actualisatie van het culturele erfgoed in 2023 bedragen €81.000, dat is een nadeel in 2023. Beleidsmatig is dit verwoord in programma 8.

Taakveld 5.6 Media (Bibliotheken) geeft in 2023 geen mutatie ten opzichte van 2022.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie geeft in 2023 een voordeel van €30.000 ten opzichte van 2022.

In 2022 was een eenmalig budget beschikbaar voor de herstructurering van de fietspaden Bakkeveen/Wijnjewoude (€234.000). Dit geeft op dit taakveld in 2023 dus een voordeel ten opzichte van 2022. Deze kosten worden onttrokken uit de reserve Recreatie en Toerisme. In 2022 was er ook een eenmalig budget voor het achterstallig onderhoud van de speeltuinen (€23.000). Dit geeft ook een voordeel in 2023 ten opzichte van 2022.

De in 2023 geraamde kosten voor initiatieven in de openbare ruimte €15.000 en groene burgerinitiatieven €30.000, geven een nadeel van €45.000. De doorberekening van de personeelslasten geeft een nadeel van €188.000. De overige posten geven per saldo een voordeel van €6.000.

De mutatie in de reserves:

In taakveld 5.7 wordt de mutatie op fietspaden toegelicht. De onttrekking uit de reserve recreatie en toerisme is bijgesteld naar €155.000 zodat de onttrekking en dotatie gelijk zijn aan elkaar.